

gemeente
Zoetermeer

Verbonden Partijen

Inleiding

De gemeente Zoetermeer is actief in netwerken van beleids- en uitvoeringsorganisaties. Bij een deel van die organisaties is de gemeente ook bestuurlijk en/of financieel betrokken. In dat geval is sprake van een 'verbonden partij'. Een bijzondere vorm hiervan zijn de samenwerkingsverbanden, die in het leven zijn geroepen om gemeentelijke taken in gezamenlijkheid uit te voeren. Dit soort samenwerkingsverbanden levert een grote bijdrage aan het realiseren van maatschappelijke doelen, maar levert door zijn aard ook bestuurlijke en financiële risico's op.

Kadernota verbonden partijen

Korte inhoud Kadernota en checklist Verbonden partijen

In de Kadernota Verbonden partijen (geactualiseerd in 2016) zijn beleidsrichtlijnen opgenomen waaraan een (beoogde) deelname aan (nieuwe) samenwerkingsverbanden moet worden getoetst. Ook is een checklist beschikbaar die kan worden gebruikt bij afwegingen over het aangaan, inrichten of herzien van een samenwerkingsverband. De checklist (aangescherpt in 2019) is niet limitatief, maar geeft de belangrijkste onderwerpen aan, waarover moet worden nagedacht om op de grootste risico's bij samenwerking een passend antwoord te hebben.

De gemeente Zoetermeer hanteert een bredere definitie voor een verbonden partij dan de definitie die in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) staat vermeld. Er is gekozen voor de term 'samenwerkingsverband'. Dit betekent dat ook partijen in ogenschouw worden genomen, waarin de gemeente een bestuurlijk óf (BBV vermeldt: 'én') een financieel belang heeft.

Definitie Samenwerkingsverband

Een samenwerkingsverband bestaat tussen de gemeente en één of meer andere publieke en/of private partijen en heeft een eigen juridische entiteit, waarin activiteiten in organisatorisch verband worden uitgevoerd en de gemeente een bestuurlijk -, financieel -, integriteits- of ander risico loopt. Deze definitie sluit samenwerkingsverbanden zonder juridische entiteit, zoals subsidieverstrekkings, leningen en garantstellingen, uit en deze vallen buiten de reikwijdte van de Kadernota Verbonden Partijen.

De nota bevat beleidsrichtlijnen die betrekking hebben op vier terreinen:

- Afwegingskader:
Is sprake van toegevoegde waarde en is sprake van het meest geëigende middel?
- Publiekrechtelijke of privaatrechtelijke samenwerking:
Afhankelijk van de aard van de activiteiten (in ieder geval publiek belang) en het doel van de samenwerking.
- Rolverdeling:
Wie en hoe vervullen de gemeentelijke vertegenwoordigers hun rol als bestuurslid en hoe gaan zij om bij conflicterende belangen tussen het samenwerkingsverband en de gemeente?
- Good-governance:
Regie op de samenwerking borgen de aspecten: sturen, beheersen, verantwoorden en toezicht houden.

Belangrijke ontwikkelingen

Hieronder staan de belangrijkste ontwikkelingen van verbonden partijen vermeld.

Stedin

De potentiële investeringen voor de Energietransitie gaan over aanzienlijke bedragen, waardoor de financieringsbehoefte de komende jaren sterk toeneemt. Als gevolg van 'Het Methodebesluit regionale netbeheerders elektriciteit en gas' (op te stellen door de toezichthouder ACM (Autoriteit Consument & Markt]) kunnen (mogelijk) de uit de hogere financieringsbehoefte voortkomende extra rente en afschrijvingslasten pas op een later moment en mogelijk niet volledig in de tarieven worden doorbelast. Inmiddels is het methodebesluit voor de periode 2022 – 2026 door de ACM vastgesteld. De gevolgen daarvan worden door Stedin doorgerekend en worden in de loop van 2022 duidelijk.

Het dividend staat onder druk. De verwachting is dat het dividend Stedin de komende jaren minimaal is en daarom is vanaf 2022 het dividend Stedin op nihil begroot.

Stedin bereidt in het kader van het project Lange Termijn Financiering (LTF) voorstellen voor om in de toegenomen financieringsbehoefte te voorzien, waarbij met name ook het versterken van het eigen vermogen een belangrijke rol speelt.

In 2021 is de eerste tranche uitgevoerd om het eigen vermogen te versterken. Hierbij heeft Stedin bij (enkel) de aandeelhouders € 200 mln. opgehaald in de vorm van preferente aandelen. Zoetermeer heeft voor € 8,9 mln. preferente aandelen gekocht. Daarvoor wordt per jaar € 267.000 aan rente ontvangen. Op korte termijn volgt naar verwachting nog een tweede tranche. De gewenste hoogte van deze tranche is afhankelijk van de uitkomsten van dit LTF, waarbij met name ook de uitkomst van het Methodebesluit 2022 – 2026 een belangrijke rol speelt. Daarbij wordt in overleg met de aandeelhouders onder andere onderzocht of bij deze tweede tranche ook andere overheden (stakeholders) kunnen worden betrokken. Ook andere vormen van financiering voor het versterken van het eigen vermogen behoren tot de mogelijkheden.

Dunea

Dunea zet in om de betrouwbaarheid van haar leveringsplicht robuuster vorm te geven door te investeren in de multi-bronnen strategie, het vergroten van de strategische zoetwatervoorraad in de duinen en het optimaliseren van het huidige systeem. Ook vraagt de kwaliteit van drinkwater als gevolg van toename in regelgeving op gebied van PFAS, de vervuiling van rivierwater en het onderhoud van het duingebied meer investeringen en beheer. Deze ontwikkelingen leiden tot hogere investeringen en exploitatiekosten en hebben ook gevolg voor de tarieven van het drinkwater.

Gemeenschappelijke regeling Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH)

De Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH) is met onder andere de havenindustrie, de glastuinbouw, het hightechcluster, de cybersecuritysector en als (inter)nationaal bestuurlijk centrum belangrijk voor de Nederlandse economie. De metropoolregio Rotterdam Den Haag krijgt er de komende jaren circa 400.000 inwoners bij. Dat vraagt om meer woningen (240.000 in de zuidelijke Randstad), meer werk en een betere bereikbaarheid. Naast de grote woningbouwopgave staan de 23 gemeenten in de metropoolregio voor de uitdaging om de economie te vernieuwen en te zorgen dat banen en woningen goed bereikbaar zijn. Hieraan wordt gewerkt vanuit twee bestuurscommissies: Economisch Vestigingsklimaat en Vervoersautoriteit.

Economisch Vestigingsklimaat (EV)

Voor het Economisch Vestigingsklimaat stond 2021 in het teken om sterker uit de crisis te komen. De focus lag op samenwerking en het ontwikkelen van projecten, die zowel bijdragen aan het economisch herstel na de COVID-19 crisis als aan de transitie naar een nieuwe economie. Hiervoor is het programma 'Sterker uit de crisis' opgezet dat zich richt op vier economisch maatschappelijke thema's: stimuleren van het gebruik van slimme technologie in de zorg, investeren in lokale en flexibele productie in de maakindustrie, een leven lang ontwikkelen mogelijk maken voor alle mensen en mkb'ers ondersteunen bij de stap naar meer digitaal ondernemen. De gemeente heeft binnen het sterker uit de crisis programma twee projecten ingediend bij de bestuurscommissie economisch vestigingsklimaat: innoveren met data in het mkb (in samenwerking met de Haagse Hogeschool in de Dutch Innovation Factory) en

digitaliseringvoucherregeling (in samenwerking met de gemeente Capelle aan de IJssel, Den Haag, en Schiedam). Door middel van deze projecten heeft de gemeente met cofinanciering van de MRDH en door regionale samenwerking met andere gemeenten extra inzet kunnen leveren op het ondersteunen van ondernemers naar een meer digitale economie.

Daarnaast heeft de provincie Zuid-Holland in samenwerking met de MRDH een behoefteanalyse voor bedrijventerreinen in Zuid-Holland laten uitvoeren. De inzichten daaruit worden meegenomen in de te actualiseren regionale bedrijventerreinen strategie als onderdeel van de te actualiseren regionale strategie werklocaties van de MRDH. Binnen de aanpak Next Economy bedrijventerreinen is door de gemeente gebruik gemaakt van de mogelijkheid om een projectsubsidie aan te vragen gericht op de planvorming voor het verbeteren van de organisatiegraad op bedrijventerreinen. Een goede organisatiegraad is een voorwaarde om bedrijventerreinen te verduurzamen. Er is een projectsubsidie aangevraagd voor Rokkehage en Hoornhage. Binnen bovenstaande aanpak is er het afgelopen jaar een circulaire bedrijventerreinenscan uitgevoerd. Met deze scan zijn kansen voor hoogwaardig hergebruik voor bedrijventerreinen in de regio MRDH onderzocht. Voor Zoetermeer is het terrein Lansinghage in de scan meegenomen.

Vervoersautoriteit (VA)

In 2021 is door de vervoersautoriteit verder uitvoering gegeven aan het behalen van de doelen die in de Uitvoeringsagenda Bereikbaarheid staan beschreven. De coronapandemie legde ook dit jaar een accent op de inzet van de VA. De VA stond in 2021 voor de opgave om in coronatijd het best mogelijke openbaar vervoer (OV) te leveren en daarbij perspectief te houden op het versterken van het OV ná corona. Door de coronamaatregelen maakten minder mensen gebruik van het OV waardoor de inkomsten voor de vervoerbedrijven terugliepen. Wethouders, raadsleden, de vervoersbedrijven en de MRDH hebben alle zeilen bijgezet om miljoenen tekorten in het OV af te dekken. Het rijk kwam met een beschikbaarheidsvergoeding in het OV waardoor een deel van de kosten gedekt werden. Om het openbaar vervoer door de coronacrisis te helpen, stelde de bestuurscommissie vervoersautoriteit van de MRDH op 24 maart 2021 maatregelen vast voor de korte termijn in een Transitieprogramma. Dit programma bevat maatregelen voor de korte en langere termijn.

In 2021 heeft de MRDH de samenwerking met partners in de Zuidelijke randstad voortgezet om te werken aan een toekomstbestendige bereikbaarheid van de regio. In het gebiedsprogramma MoVe (Mobiliteit en Verstedelijking) werken overheden, infrastructurele netwerkbeheerders en vervoerders in de Zuidelijke Randstad samen aan een sterke (of versterking van de) regionale economie met meer kansen voor mensen en het versneld realiseren van woningen. Goede bereikbaarheid van banen en woningen is daarbij onmisbaar. In 2021 zijn vervolgstappen gezet om tot een adaptieve ontwikkelstrategie te komen. Hiermee wordt de bereikbaarheid slim, innovatief en adaptief samen met verstedelijking verbeterd. Daarmee worden mensen, organisaties en netwerken verbonden en wordt bijgedragen aan een aantrekkelijke, gezonde en duurzame leefomgeving.

In 2021 zijn binnen MoVe verschillende vervolgonderzoeken naar een toekomstbestendige bereikbaarheid uitgevoerd. Belangrijk voor de MRDH en de gemeente Zoetermeer zijn de vervolgonderzoeken voor ZoRo (opwaarderen huidige R-net busverbinding tussen Zoetermeer en Rotterdam), Samenloopdeel (oplossen van knelpunten op gedeelte waar de metro en Randstadrail gebruikmaken van dezelfde infrastructuur) LeiZo (verbeteren van de huidige R-net busverbinding tussen Leiden en Zoetermeer). (zie ook onderdeel regionale mobiliteit)

MRDH-netwerk Energie

Voor het thema energie stond 2021 in het teken van het vaststellen van de landelijk gevraagde regionale energiestrategie RES 1.0 regio Rotterdam Den Haag. De 23 gemeenten hebben via het bestuurlijk netwerkoverleg Energie de gezamenlijke besluitvorming voorbereid voor alle colleges en gemeenteraden. De RES gaat met name over warmte en duurzame elektriciteit. Er is ook aandacht voor energiebesparing en het totale energiesysteem, waaronder opslag. Zoetermeer heeft haar bijdrage aan de RES bepaald aan de hand van het raadsvoorstel lokale verkenning naar potentie en wenselijkheid van windenergie en zonnepanelen op 25 januari 2021. Deze besluitvorming was vervolgens onderdeel van de besluitvorming over het raadsvoorstel RES 1.0 op 17 mei 2021.

Gemeenschappelijke regeling Dienst Sociale Werkvoorziening (DSW) -> De Binnenbaan BV

Oprichten De Binnenbaan

Op 1 juli 2020 is het Werkbedrijf De Binnenbaan BV opgericht. In dit Werkbedrijf worden de activiteiten van DSW voortgezet en uitgebreid met alle re-integratie activiteiten van de gemeente Zoetermeer.

Werkbedrijf De Binnenbaan BV kent een algemene vergadering van aandeelhouders, waarin de wethouders Werk & Inkomen en Financiën zijn vertegenwoordigd. Ook kent De Binnenbaan een raad van commissarissen.

Aanleiding voor het oprichten van De Binnenbaan is het afsluiten per 1 januari 2015 van de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) voor nieuwe instroom. Degenen die momenteel een plek in de Wsw hebben, behouden het recht op die plek tot zij met pensioen gaan. Dat betekent dat de sociale werkvoorziening de komende veertig jaar wordt afgebouwd. Reden voor de gemeenten Leidschendam-Voorburg, Rijswijk en Zoetermeer om uitvoering te geven aan een eerder getekende intentieverklaring gericht op de inkoop van dienstverlening voor de huidige Wsw-doelgroep bij een door Zoetermeer vormgegeven Werkbedrijf.

Opheffen GR DSW

In de Algemene vergadering van aandeelhouders van 16 december 2021 is de Gemeenschappelijke regeling DSW Rijswijk e.o. opgeheven en geliquideerd volgens de vastgestelde liquidatiebegroting.

De Binnenbaan BV

De Binnenbaan BV is 1 januari 2021 operationeel gestart. In 2021 zijn onder meer stappen gezet op het gebied van governance, huisvesting, formatie en ICT. In 2021 hebben meerdere verhuizingen plaatsgevonden: een nieuwe productielocatie aan de Kristalstraat werd in de zomer in gebruik genomen en in oktober vond de overgang naar de kantoorlocatie aan de Einsteinlaan plaats. De ICT-migratie van de oude systemen bij de gemeente naar de nieuwe systemen bij De Binnenbaan heeft meer aandacht gevraagd dan verwacht. Ook is in het vierde kwartaal duidelijk geworden dat er nadere inzet nodig is om de datakwaliteit op orde te brengen. De dienstverlening op orde brengen is daarom ook in 2022 een speerpunt.

Gemeenschappelijke Regeling Bleizo (GR Bleizo)

De gebiedsontwikkeling van Bleizo vindt plaats volgens de in 2014 door de raden van Lansingerland en Zoetermeer vastgestelde ontwikkelingsaanpak 'Ontwikkeling Bleizo Van plan naar Strategie 2013'. Deze strategie richt zich op een ontwikkeling van een hoogwaardig gebied met vervoerswaarde, rondom het nieuwe Openbaar Vervoer Knooppunt Bleizo.

De Vervoersknoop Bleizo is in 2019 volledig in gebruik genomen. In 2021 is nog gewerkt aan verbetering van de bereikbaarheid van de vervoersknoop door onder andere de aanleg van fietspaden, verbeteringen van de verblijfskwaliteit bij de Vervoersknoop en is een verkenning gedaan naar het doortrekken van de RandstadRail richting Rotterdam –zogenaamde ZORO-lijn.

De gronden van Bleizo-Oost zijn inmiddels uitgegeven.

Na verkennende onderzoeken is in mei 2020 door de colleges van Lansingerland en Zoetermeer een bestuurlijke vervolgoopdracht Bleizo-West vastgesteld. In 2021 is gewerkt aan de uitvoering van deze bestuurlijke vervolgoopdracht Bleizo-West. Deze opdracht is gericht op het maken van een ontwikkelperspectief met uitgangspunten voor de gebiedsontwikkeling van Bleizo-West. De gemeenteraden van Zoetermeer en Lansingerland hebben beiden in oktober 2021 het ontwikkelperspectief PROEftuin-Bleizo vastgesteld. Dit ontwikkelperspectief past niet in het huidige provinciale omgevingsbeleid. De provincie houdt vast aan de bedrijvenbestemming en aan de windopgave van Lansingerland. Najaar 2021 is gewerkt aan overleg over het ontwikkelperspectief met de provincie.

Daarna pas kan gestart worden met het opstellen van een ontwikkelstrategie over hoe de markt betrokken gaat worden bij de verdere planuitwerking en realisatie van deze gebiedsontwikkeling.

Ook zijn in oktober 2021 bij de GR Bleizo twee WOB-verzoeken ingediend door Adventure World. Dit vermoedelijk naar aanleiding van het beëindigen van een intentie-overeenkomst uit 2017.

Gemeenschappelijke regeling Bedrijvenschap Hoefweg

Het Bedrijvenschap Hoefweg heeft als doel het ontwikkelen van vestigingsmogelijkheden voor bedrijven uit Lansingerland en Zoetermeer, alsmede uit de Metropoolregio Rotterdam Den Haag en voor bedrijven van elders die een belangrijke bijdrage leveren aan de werkgelegenheid.

In 2021 zijn de allerlaatste kavels uitgegeven met uitzondering van de zes hectare gelegen bij het NS-station Lansingerland-Zoetermeer die deel uitmaken van het gebied van de bestuurlijke opdracht Bleizo-West. Het bedrijvenschap Hoefweg kan wegens een juridisch dossier nog niet worden opgeheven. Het is de bedoeling om de resterende zes hectare over te hevelen naar de grondexploitatie Bleizo. Besluitvorming hierover hangt samen met de planning van de nog op te stellen ontwikkelstrategie voor Bleizo-West.

Gemeenschappelijke regeling Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden

De focus lag in 2021 op de implementatie van de inkoop van de jeugdhulp voor de periode 2021 en op de uitvoering van de regionale aanpak kostenbeheersing. Daarnaast heeft het Servicebureau de regionale regelingen uitgevoerd voor de vergoeding van meerkosten voor jeugdhulpaanbieders als gevolg van de COVID19-pandemie.

Overzicht verbonden partijen

Zoetermeer kent de volgende verbonden partijen:

Deelnemingen in vennootschappen:

- NV Bank voor Nederlandse Gemeenten
- Dunea NV
- Stedin NV
- Werkbedrijf De Binnenbaan BV

Gemeenschappelijke regelingen:

- Gemeenschappelijke regeling Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH)
- Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Haaglanden (VRH)
- Gemeenschappelijke regeling GGD Haaglanden en Veilig thuis Haaglanden
- Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Haaglanden (ODH)
- Gemeenschappelijke regeling Bedrijvenschap Hoefweg
- Gemeenschappelijke regeling Bleizo
- Gemeenschappelijke regeling Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden (voorheen: inkoopbureau H-10)
- Gemeenschappelijke regeling Schadevergoedingsschap HSL-Zuid, A16 en A4

Stichtingen en verenigingen:

- Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG)
- Gemeenten voor duurzame ontwikkelingen (GDO)
- Stichting BusinessPark Haaglanden (BPH)
- Vereniging De BredeStroomversnelling

In de bijlage Verbonden partijen is volgens het BBV meer gedetailleerde informatie (over doel, beleid, risico's, belangen en dergelijke) per verbonden partij opgenomen.

Relatie met paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Voor de verbonden partijen zijn geen specifieke, strategische risico's voor de gemeente Zoetermeer geconstateerd.